

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу

(назва факультету)

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

Курс за вибором з перекладознавства

**«Лексико-граматичні трансформації при перекладі
фахових текстів з німецької мови на українську»**

для студентів четвертого курсу

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035. Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.043. Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно) – перша - німецька</u>
освітній рівень	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
освітньо-професійна програма	<u>Німецька мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>
статус дисципліни	вибіркова
	Форма навчання <u>денна</u>

Навчальний рік 2022 – 2023

Семестр **7-й**

Кількість кредитів ЄКТС: **3**

Мова навчання **німецька**

Форма підсумкового контролю 7-й семестр – **залік**

1. Анотація курсу за вибором з перекладознавства «Лексико-граматичні трансформації при перекладі фахових текстів з німецької мови на українську»: Курс удосконалює практичні уміння та навички перекладу різних видів текстів юридичної спрямованості з німецької мови на українську (при зосередженні уваги на письмовому перекладі юридичних та дипломатичних текстів, таких як офіційний лист, вербальна нота, договір, закон), сприяє розвитку пам'яті перекладачів, прогностичних здібностей до подолання труднощів у перекладі лексичних одиниць, граматичних структур, стилістичних прийомів та прагматичної спрямованості першотвору.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) –

3 кредити ЄКТС;

90 год.,

у тому числі:

лекції:

7-й семестр – **10** год.

практичні завдання – **20** год.

самостійна робота:

7-й семестр – **60** год.

3. Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців теоретичних знань про лексико-граматичні та структурні особливості різних видів текстів юридичної спрямованості, ознайомлення студентів зі специфічними особливостями німецької юридичної мови, вироблення перекладацьких навичок та умінь передачі інформації з однієї мови на іншу в письмовій формі.

Студенти мають знати:

- особливості офіційно-ділового стилю та актуальні терміни теорії перекладу і їх дефініції;
- закономірності функціонування лексико-граматичної підсистеми мови та її взаємодії з фаховими мовами, зокрема з німецькою юридичною мовою.

Студенти мають вміти:

- здійснювати ідентифікацію галузевих текстів за їх типом та жанром, що є необхідною передумовою їх якісного письмового перекладу та визначати первинну та прагматичну функцію кожного з них;
- навести дефініції основних понять теорії перекладу, необхідних для здійснення якісного адекватного двостороннього перекладу текстів юридичної спрямованості;
- розвивати перекладацькі пошукові навички;
- ефективно та швидко працювати із словниками та довідниками, паралельними текстами та банком даних або додатковою інформацією;
- самостійно розуміти та уточнювати спеціальну термінологію, заповнювати лакуни у власних можливостях розуміння завдяки набутій пошуковій компетенції;
- вміти працювати із додатковими технічними засобами як мовою оригіналу так й мовою перекладу.

Перелік тем курсу:

1. Фахові мови. Вимоги до перекладу фахових текстів. Види юридичних текстів і вимоги до їх перекладу.

Правова система Німеччини. Сфери права: публічне і приватне право. Види судів.

Практика перекладу: переклад назв юридичних спеціальностей; переклад норм права

2. Особливості німецької юридичної мови. Лексичні, морфологічні, синтаксичні та функціонально-стильові труднощі перекладу юридичних текстів.

Практика перекладу: переклад складних слів; переклад термінологічних одиниць з

конституційного права
3. Види перекладацьких трансформацій. Переклад свідоцтв. Переклад офіційних листів та дипломатичної кореспонденції. Структурні, лексико-граматичні та стилеві особливості перекладу. <i>Практика перекладу:</i> переклад свідоцтв, переклад термінів і сталих зворотів з цивільного права.
4. Окремі типи договорів: договір поруки, договір купівлі-продажу. <i>Практика перекладу:</i> переклад фрагменту договору поруки
5. Окремі типи договорів: договір оренди, трудовий договір. <i>Практика перекладу:</i> переклад фрагменту договору оренди
6. Перекладач як учасник судових та адміністративних процедур. <i>Практика перекладу:</i> переклад українською та німецькою мовою мікротекстів про нотаріат
Модульна контрольна робота

6. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу за вибором «Німецька мова юриспруденції» передбачає декілька видів контролю.

Поточний контроль знань здійснюється як усно, так і письмово під час лекційних занять та за результатами виконання завдань самостійної роботи: усне опитування студентів, письмове виконання перекладів різних видів документів: вербальної ноти, офіційного листа, свідоцтва про народження, паспорта, фрагменту договору поруки, договору оренди житла, договору куплі-продажу.

Рубіжний контроль – атестація навчальних досягнень студентів – проводиться за результатами оцінювання знань і умінь студентів, набутих під час вивчення навчальної дисципліни у поточному семестрі; оцінюється аудиторна і позааудиторна самостійна робота студентів.

Підсумковий контроль передбачає написання МКР складання заліку у сьомому семестрі.

Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: самостійна робота студента. Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування лекційних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

Кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою. Оцінка за самостійну роботу виставляється як середнє арифметичне за всі завдання.	
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, наведені приклади та аргументовані висновки, здійснено адекватний переклад тексту. Допускаються 1-2 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 1-2 орфографічні.	«відмінно» (5 балів)
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, містить власні висновки, але не наведені приклади; переклад містить одну неточність. Допускаються 2-3 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 2-3 орфографічні.	«добре» (4 бали)
Питання висвітлене поверхнево, без наведення прикладів, переклад містить дві-три незначні неточності. Допускаються 4-5 лексичних,	«задовільно» (3 бали)

граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічні.	
Питання не висвітлене, наведенні приклади не відповідають завданню, переклад неадекватний, містить три-чотири неточності. Більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно» (2 бали)
Відповідь на питання відсутня.	0

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляється оцінка за самостійну роботу студента з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

- підсумкове оцінювання (МКР, залік):

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. МКР оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи:

Кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою. Оцінка за МКР виставляється як середнє арифметичне за всі завдання шляхом помноження на 10. Оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: «відмінно» – 50 балів; «добре» – 40 балів; «задовільно» – 30 балів; «незадовільно» – 20 балів; неявка на МКР – 0 балів.	
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, наведені приклади та аргументовані висновки. Переклад тексту адекватний. Допускаються 1-2 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 1-2 орфографічні.	«відмінно» (5 балів)
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, містить власні висновки, але не наведені приклади. У перекладі міститься одна неточність, яка не спотворює зміст висхідного тексту. Допускаються 2-3 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 2-3 орфографічні.	«добре» (4 бали)
Питання висвітлене поверхнево, без наведення прикладів. У перекладі містяться дві-три неточності, які не спотворюють зміст висхідного тексту. Допускаються 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічні.	«задовільно» (3 бали)
Питання не висвітлене, наведенні приклади не відповідають завданню. Переклад неадекватний, неточності спотворюють зміст висхідного тексту. Більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно» (2 бали)
Відповідь на питання відсутня.	0

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про **залік** «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

- 90 – 100 балів – А;
- 82 – 89 балів – В;
- 75 – 81 балів – С;

66 – 74 балів – D;

60 – 65 балів – E;

1 – 59 балів – FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку:

Студент повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано виклав зміст теоретичного питання. Переклад тексту адекватний. Допустив до 1-2 лексичних, граматичних чи стилістичних помилки та 1-2 фонетичних.	«відмінно»
Студент в цілому розкрив теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. У перекладі міститься одна неточність, яка не спотворює зміст висхідного тексту. Допустив до 2-3 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 2-3 фонетичних.	«добре»
Студент правильно визначив сутність теоретичного питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. У перекладі містяться дві-три неточності, які не спотворюють зміст висхідного тексту. Допустив до 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічних.	«задовільно»
Студент частково та поверхово розкрив лише окремі положення теоретичного питання і допустив при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання. Переклад неадекватний, неточності спотворюють зміст висхідного тексту Допустив більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно»

8.2. Організація оцінювання:

1-9 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання (в усній та письмовій формі)

10-й тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу)

11-й тиждень навчання – підсумковий контроль (залік)

8.3. Шкала відповідності оцінок:

90 – 100 балів – відмінно;

89 – 75 балів – добре;

60 – 74 балів – задовільно;

0 – 59 балів – незадовільно;

60 – 100 балів – зараховано;

0 – 59 балів – не зараховано.

Студенти, що мають більше 50% пропусків занять впродовж семестру, виконують додаткову самостійну роботу на перевірку володіння теоретичним та практичним матеріалом курсу за вибором з перекладознавства «Двосторонній переклад фахових текстів юридичної спрямованості».

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень / О.М. Білоус. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
2. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія та практика перекладу (німецька мова) : Підручник / Тарас Романович Кияк, Олександр Дмитрович Огуй, Анатолій Максимович Науменко. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 592 с.

3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
4. Латышев Л. К., Семенов А. Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания / Лев Константинович Латышев, Аркадий Львович Семенов. – [4-е изд.]. – М. : Академия, 2008. – 192 с.
5. Mironenko T.S. Практичний курс перекладу з німецької мови. – Київ, 2017
6. Мироненко Т.С. Практичний курс перекладу з німецької мови як другої іноземної. – Київ., вид-во КНЛУ, 2005. -145с.
7. Роганова З. Е. Пособие по переводу с немецкого на русский язык / Зоя Ефимовна Роганова. – М. : Из-во литературы на иностран. языках, 1961. – 304 с.
8. Синегуб С.В. Методологічні засади перекладацького аналізу тексту: Навч. Посібник / Синегуб С.В.- К.: Вид.центр КНЛУ, 2013.- 151 с.
9. Чередниченко О. Переклад. Культура. Ідентичність [Текст] : [зб. ст.] / Олександр Чередниченко. – Київ: Заславський О. Ю. [вид.], 2017. – 223 с.

Додаткова:

1. Гречина Л. Проблеми перекладу фразеологічних одиниць (на матеріалі німецької, української, латинської та російської мов) / Л. Гречина // Волинь – Житомирщина. – 2002. – №9. – С. 85–89.
2. Жулавська, О.О., Назаренко О.В. Переклад: теоретичні та практичні аспекти [Текст] : навч. посіб. / О. О. Жулавська, О. В. Назаренко ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. – 132 с.
3. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода / Вилен Наумович Комиссаров. – М. : ЧеРо, 1999. – 136 с.
4. Коптілов В. Першотвір і переклад. – К.: Вид-во «Дніпро», 1972. – 215 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / Ілько Вакулович Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 512 с.
6. Крепель В.І. Особливості німецької юридичної мови // Germanistik in der Ukraine. - № 5. Київ: Видавничий центр КНЛУ . - 2010. - С 112 - 115.
7. Крепель В.І. Особливості складних іменників юридичної німецької мови // Збірник матеріалів V міжнародної науково-практичної конференції 28 листопада 2013 р. «Сучасні проблеми правової системи України». – Київ, Кондор, 2013. – С. 470 – 473.
8. Латышев Л. К. Технология перевода: Учеб. пособие по подготовке переводчиков (с немецкого языка) / Лев Константинович Латышев. – [4-е изд.]. – М. : Академия, 2008. – 320 с.
9. Львовская З.Д. Современные проблемы перевода / Зинаида Давыдовна Львовская ; [пер. с испанского В.А. Иовенко]. – М.: Изд-во URSS, 2007. – 220 с.
10. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Константин Александрович Миньяр- Белоручев. – М. : Московский лицей, 1996. – 208 с.
11. Райс К. Классификация текстов и методы перевода / / Катарина Райс // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М., 1978. – С. 202–228.
12. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингв. теории перевода / Яков Иосифович Рецкер ; дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича. – 3-е изд., стереотип. – М.: Р. Валент, 2007. – 244 с.
13. Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 3 квіт. 2008р. / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка. – Київ: НАУ, 2008. – 220 с.
14. Социокультурные проблемы перевода : сб. науч. трудов / [Гришаева Л.И., Кретов А.А., Поленчук О.Б., Титов В.Т.] ; под. ред. Н. А. Фененко. – Воронеж, 2002. – Вып. 5. – 166 с.
15. Bausch, K.-R., Weller, F.-R. Übersetzen und Fremdsprachenunterricht / Karl-Richard Bausch, Franz-Rudolf Weller. – Frankfurt am Main; Berlin; München : Diesterweg, 1981. – 349 S.
16. Fachbücher für Dolmetscher und Übersetzer. – Fachverlag: BDÜ, 2021.- 84 S.

17. Albrecht, J. Übersetzung und Linguistik / Jörn Albrecht. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2005. – 313 S.
18. Höning, Hans G. Konstruktives Übersetzen Hans G. Höning. – [2., durchges. Aufl.]. – Tübingen : Stauffenburg, 1997. – 195 S.
19. Koller, W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller. – [7., aktual. Aufl.]. – Wiebelsheim : Quelle und Meyer, 2004. – 343 S.
- 20.
21. Nord, Ch. Fertigkeit Übersetzen. Fernstudieneinheit 39 / Christiane Nord. – München : Goethe-Institut, 1999. – 153 S.

Інформаційні ресурси в інтернеті.

1. <http://www.recht-und-sprache.de> (Глосарій з правничої лінгвістики)
2. <http://www.sprache-und-recht.de> (Інформація з проблем юридичного перекладу)
3. <http://www.polynet.lviv.ua/tc-terminology> (Порадник для укладачів фахових словників) Офіційна інтернет-сторінка Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології).
4. <http://www.bdue.de> (Федеральна спілка усних та письмових перекладачів - Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e.V.).
5. <http://www.astti.ch> ASTTI (Швейцарська асоціація письмових перекладачів, термінологів та усних перекладачів - Association Suisse des Traducteurs, Terminologues et Interpretes – Schweizer Übersetzer-, Terminologen- und Dolmetscher-Verband).
6. <http://www.adue-nord-de> (Північнонімецька спілка усних та письмових перекладачів - ADÜ Nord – Assoziierte Dolmetscher und Übersetzer in Norddeutschland e.V.).
7. <http://www.aticom.de> - (Спілка професійних усних та письмових перекладачів - Fachverband der Berufsübersetzer und Berufsdolmetscher e.V.)
8. <http://www.gerichtsdolmetscher.at> - (Австрійська спілка уповноважених усних судових перекладачів - Österreichischer Verband der allgemein beeideten und gerichtlich zertifizierten Dolmetscher).
9. <http://www accurapid.com/journal/links.htm> (термінологічні банки даних, спілки перекладачів тощо).
10. <http://europa.eu.int> (Сервер органів ЄС: правничі тексти, судові рішення).
11. <http://www.cordis.lu> (Банк даних повних текстів документів ЄС).
12. <https://everest-center.com/osoblivosti-diplomaticchnoyi-movi-istoriya-i-sogodennya/>
13. https://uk.wikipedia.org/wiki/Документи_дипломатичного_представництва
14. https://www.wunu.edu.ua/opp/nmibp/fks/fks_magistr/dilovi_komynikatsii/work_2020.pdf
15. <https://everest-center.com/osoblivosti-diplomaticchnoyi-movi-istoriya-i-sogodennya/>
https://uk.wikipedia.org/wiki/Документи_дипломатичного_представництва

Федеративна Республіка Німеччина

1. <http://www.bpb.de> (Основний Закон ФРН)
2. <http://www.rechts-links.com> (джерела права та інша правова інформація)
3. <http://www.bmj.bund.de> (Федеративне законодавство)
4. <http://www.recht.de> (джерела права та інша правова інформація)
5. <http://www.vrp.de> (джерела права та інша правова інформація)
6. <http://www.bundesverfassungsgericht.de> (Федеральний конституційний суд)
7. <http://www.bundesarbeitsgericht.de> (Федеральний суд з трудових питань)
8. <http://www.compuserve.de/recht> (тексти законів та зразки договорів)
9. <http://www.rewi.hu-berlin.de/HRF> (електронна правничка періодика)
10. <http://www.deutsches-patentamt.de> (патентне право)
11. <http://www.online.recht.de/> (проблеми інтелектуальної власності у сфері інтернет-технологій)

Республіка Австрія

1. <http://www.oesterreich.com> (загальна інформація про Республіку Австрія)
2. <http://www.ris.bka.gv.at> (правова інформація, яку надає Адміністрація Федерального канцлера Республіки Австрія)
3. <http://www.internet4jurists.at> (інформація з права Республіки Австрія)
4. <http://www.parlament.gv.at> (правова інформація, яку надає Інформаційна система при Парламенті Республіки Австрія)

Швейцарська Конфедерація

1. <http://www.snl.helvetica.ch> (інформація про правову систему Швейцарської Конфедерації).
2. <http://www.admin.ch/ch/d/sr/sr.html> (систематизоване законодавство Швейцарської Конфедерації)

Україна

1. www.forumnetukraine.org (інформаційний сайт про Україну німецькою мовою)
2. <http://www.law.sky.net.ua> (Харківський юридичний сайт)
3. <http://www.e-pravo.com.ua> (Український юридичний сайт)
4. <http://www.gdo.kiev.ua> (Головне державне об'єднання правової інформації та пропаганди правових знань Міністерства юстиції України)
5. <http://www.informjust.kiev.ua> (Інформаційний центр Міністерства юстиції України)
6. <http://www.minjust.gov.ua> (Міністерство юстиції України)
7. <http://www.nau.kiev.ua> (нормативні акти України)
8. <http://www.zakon.gov.ua> (законопроекти України)
9. <http://www.zakon.org.ua> (юриспруденція он-лайн)

11. Додаткові ресурси:

Орієнтовні питання до заліку:

Платформа Moodle: <http://m.knlu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=15702>

Зразок екзаменаційного білету:

Платформа Moodle: <http://m.knlu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=15701>

Силабус, зразки завдань модульних контрольних робіт, порядок відпрацювання пропущених занять, глосарій.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна: комп'ютерний клас з інтернет-доступом для проведення тестування; мультимедіа проектор для проведення лекцій у форматі презентацій Power-Point; екран; ноутбук або стаціонарний комп'ютер.